

Oplæg til temadrøftelse

DRAGØR KOMMUNES INKLUSIONSPOLITIK

— AT HØRE TIL I ET FÆLLESSKAB

Første udkast, marts 2016

DRAGØR KOMMUNE

Indhold

INKLUSION I DRAGØR KOMMUNE	3
Faglighed	5
Organisation	6
Forældresamarbejde	7
Tidlig indsats	8
Mål og evaluering	9

Inklusion i Dragør Kommune

I Dragør Kommune skal børn og unge have mulighed for at indgå aktivt i faglige og sociale fællesskaber, hvor de bliver hørt og anerkendt.

Børn og unge skal have mulighed for at lære at håndtere, forholde sig til og værdsætte det, som er anderledes end dem selv. Fællesskabet skal i videst mulig omfang være i stand til at rumme og værdsætte børns og unges mangfoldighed og forskelligheder. Alle har lige ret til at definere fællesskabet, og alle har en lige ret til at være deltagere i fællesskabet¹ under forudsætning af gensidig respekt.

Med Dragør Kommunes inklusionspolitik "at høre til i et fællesskab" ønsker vi, at fastholde børn og unge i de lokale kommunale tilbud. Vi ønsker gennem en inkluderende pædagogisk praksis, at vores lokale fællesskaber i dagtilbud, skole og fritidstilbud har et lærende og udviklende tilbud til alle børn og unge.

At arbejde med inklusion, er at sætte fokus på mangfoldighed som en styrke, det er med til at udvikle empati, robusthed og forandringsparathed, egenskaber som børnene tager med sig videre i livet.

Dragør Kommunens inklusionspolitik tager udgangspunkt i Salamanca-erklæringens principper², der blandt andet fastslår, at et inkluderende skole- og uddannelsessystem er grundlaget for opbygningen af et inkluderende og demokratisk samfund for alle borgere og på alle niveauer og områder i samfundet. Inklusionspolitikken bygger endvidere på de intentioner, der er formuleret i kommunens arbejdsgrundlag; Børne- og Unge Politikken, Sundhedspolitikken, Kultur- og Fritidspolitikken, samt nationale love og regler.

¹ EVA 2011-indsatser for inklusion i Folkeskolen

² <http://pub.uvm.dk/1997/salamanca.pdf>

I Dragør Kommune ser vi ikke inklusion som en bestemt metode, men som en værdimæssig tilgang til relationer mellem mennesker: Mennesker skal ikke blot rummes i fællesskabet, de skal have mulighed for at være en aktiv del af det uafhængig af, om de har særlige behov eller ej. Inklusion er pædagogisk og ikke økonomisk funderet. Indførelsen af en inklusionspolitik i Dragør Kommune er ikke en spareøvelse. Dragør Kommune har flyttet ressourcer fra den videregående specialundervisning til det almene tilbud.

Inklusion handler om fællesskaber, om at skabe fællesskaber for alle, med plads til alle i Dragør. At understøtte en kultur, der taler og tænker andre ind i fællesskaberne. Kulturen har alle ansvar for børn, forældre, institutioner, foreningsliv, plejehjem, slagter, præst, politiker, skole og mange flere.

Inklusion er ikke et barn eller en borger, inklusion er samspillet mellem os alle i samfundet, det er måden at møde og tænke børn og unge, fællesskaber og samfund på.

I Dragør Kommune har vi valgt at arbejde med ovenstående værdigrundlag igennem fire indsatsområder: Faglighed, organisation, forældresamarbejde og tidlig indsats.

Faglighed

Det er en vigtig ledelsesopgave, at medarbejderen har en forståelse for de grundlæggende tanker bag inklusionspolitikken og at de er i stand til at overføre dem til deres daglige praksis. Ledelsen har en væsentlig rolle i forbindelse med udviklingen og forankringen af institutionens og skolens inklusionsforståelse, organiseringen af medarbejderne samt rammesætningen af medarbejdernes kompetenceudvikling og professionelle samarbejde.

Fagligheden understøttes gennem kompetenceudvikling, organisering af medarbejderressourcerne og ændrede tilgange til opgaveløsningen.

- Professionsforståelser, organisationsformer og fremgangsmåder skal understøtte praksislæring og udviklingen af en professionskultur, der er nysgerrig på egen praksis og dens betydning for børnene
- De professionelle er bevidste om, hvad der er ekskluderende i de pædagogiske miljøer, herunder i læringsmiljøet, og hvad der fremmer inklusionen
- Alle er opmærksomme på, at tilpasningen af egen praksis er det første skridt, når de ser et barn i en udsat position

Organisation

Med ambitionsniveauet i Dragør Kommunes inklusionspolitik er det nødvendigt at se på, hvordan institutioners, skolars, fritidsforeningers og forvaltningens organisering og samarbejde kan medvirke til at løse de opgaver, der er forbundet med at implementere inklusionsvisionen på alle niveauer i Dragør Kommune. Ledelse, tværfaglighed og fleksibilitet er styrende principper for organisationsformer der understøtter inklusion.

- Overgange mellem og indenfor forskellige tilbud inddrager børn, forældre og medarbejderne for at sikre det bedst mulige udgangspunkt for deltagelsesmulighederne i de nye fællesskaber
- Lærere og pædagogers samarbejde baserer sig på en forståelse for hinandens faglighed og særlige kompetencer, for at sikre barnets læring, trivsel og udvikling
- der sikres fleksibilitet mellem tilbuddene, så overgange og grænseflader mellem normal- og specialtilbud bliver mere glidende og børnene i nogle sammenhænge kan indgå i forskellige tilbud, der giver dem mulighed for "at være specielle i det almindelige og almindelige i det specielle"

Forældresamarbejde

I Dragør Kommune tror vi på, at en vellykket inklusion kræver et godt samarbejde med alle forældre.

Forældrene skal være en aktiv del af at understøtte inklusionen i de faglige og sociale fællesskaber, som deres børn er en del af. Det betyder, at forældrene for eksempel taler med deres børn om, hvad det vil sige at være en del af et fællesskab, og at forældrene er i dialog med hinanden og med medarbejderne for at finde mulige løsninger på eventuelle udfordringer eller problemer i fællesskabet. Det er vigtigt, at forældrene ved hvilke forventninger der er til dem, at de ved hvem de kan spørge, hvis de er i tvivl eller bekymrede, og at de føler sig imødekommet og forstået.

- Dragør Kommunes og den enkelte institutions værdigrundlag er rammen for den løbende dialog med forældrene om, hvad det vil sige, at deres barn er del af et inkluderende fællesskab
- Forældrene inddrages i løbende dialog om at skabe positive relationer mellem alle i et inkluderende fællesskab for både børn og voksne
- Forældre inddrages i at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, fra dagtilbud til skole og fra skole til fritidsliv og ungdomsuddannelse

Tidlig indsats

Jo tidligere forældre og medarbejdere tilbyder en ekstra eller en særlig indsats til et barn eller ung der har behov for det, jo større er chancen for at barnet eller den unge kan forblive i deres vante fællesskaber. Dragør Kommune prioriterer tidlig indsats højt for at sikre barnets deltagelsesmuligheder.

Forældre til børn og unge bliver involveret helt tidligt i det tværfaglige samarbejde om en plan for inklusion. Planen skal være tydelig og konkret, så hverken forældre eller medarbejdere er i tvivl om indsatsen eller om, hvad de hver især har ansvar for.

Mål og evaluering

Evalueringen af inklusionsindsatsen undersøger børnene og de unges oplevede inklusion gennem tre former for inklusion:

- **Fysisk inklusion**

Når barnet/den unge oplever, at de fysiske betingelser for at være i dagtilbuddet/skolen er til stede - lokaler, hjælpemidler mm.

- **Social inklusion**

Når barnet/den unge oplever fællesskaber, hvor det kan være aktiv deltagende og opleve at have værdimæssigt tilhørsforhold til fællesskabet.

- **Læringsmæssig inklusion**

Når barnet/den unge opnår et højt læringsmæssigt udbytte.

Systematisk opfølgning på inklusionsindsatsen

Dagtilbudsområdet undersøger årligt børnenes læringsmæssige inklusion gennem sprogvurderinger og hvert andet år børnenes fysiske og sociale inklusion gennem børnemiljøvurderinger.

Skoleområdet undersøger årligt børnenes fysiske, sociale og læringsmæssige inklusion gennem kvalitetsrapporter og trivselsmålinger.

Derudover udarbejdes der hvert år en opgørelse over procentdelen af børn og unge, der er inkluderet i de almene tilbud, faktuelle tal for ekstern visitation på hele området samt antallet af ansøgninger, der er behandlet i visitationsudvalget.

Børne- Kultur og Fritidsudvalget bliver løbende orienteret om status på foranstaltninger vedrørende sårbare børn og unge.

De enkelte skoler og institutioner udarbejder principper for arbejdet med inklusion og børn med særlige behov. De lokale ledelser er ansvarlige for at udarbejde og følge op på retningslinjer og handleplaner for arbejdet.

Inklusionsmål

Dagtilbudsområdet: 99 % af alle børn er inkluderet i det almene tilbud

Skoleområdet: 98 % af alle børn og unge modtager et undervisningstilbud i almene skoler

Inklusionsmålene tager udgangspunkt i, at det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud og skole tilrettelægges, så alle børn og unge oplever en grundlæggende omsorg samt fleksible gruppedannelser og læringsmiljøer.

På skoleområdet betyder det, at barnet bliver tilbudt plads på skolen i det skoledistrikt, hvor barnet bor. Inden for den enkelte skoles fysiske rammer tilstræbes det, at alle børn er så tæt på sine jævnaldrende, som det er muligt. I den forbindelse kan det være nødvendigt at udvikle skolens organisering, således at skellet mellem normal og specialtilbud nedtones. Stamklassen bør ses som et hvert barns "base", hvortil skolen i muligt omfang etablerer dynamiske hold, kurser og særlige tilbud for alle børn. For at gøre skoledagen overskuelig for børnene, har skolen særligt fokus på at skabe sammenhæng og genkendelighed mellem de forskellige arenaer, børnene bevæger sig i. Der er visitation til specialpædagogiske tilbud for de børn og unge, som ikke vil profitere af at forblive på distriktsskolen. Disse eksterne tilbud købes udenfor kommunen.